

Naročnina za celo leto za Ameriko \$6.50. Za Evropo \$3.00.
Naročnina za pol leta za Ameriko \$3.25.

Let v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci

ŠTEV. (No.) 2. JANUARY, 15th 1924. LETO (Vol.) XVI.

Kako nam lahko pomagate.

Rojaki! Upam, da ste prebrali zadnji moj apel na Vas in ga premislili. Prepričan sem, da ste tudi Vi prišli do zaključka: Narodni kolegij za vzgojo duhovniškega naraščaja nam je potreben in kdorkoli se zanj zavzame, je vreden naše pomoči, ter lahko z njo računa. Zato Vas danes več ne vprašam, če nam boste pomagali to veliko delo izpeljati, ampak Vam hočem podati že nekaj misli in načrtov, kako nam lahko pomagate.

Glejte, ko je hodil po slovenski Ameriki kolektor za Mladinske domove v starem kraju, so se po vseh naselbinah dobile požrtvovavne duše, ki so kakor čebelice kolektale okrog rojakov v ta plemeniti namen. Sestavljali so se odbori, ki so aranžirali kako prireditev, ali sploh kako podporno akcijo. Tako je g. kolektor nazadnje precej nabaral. Niso mu valili dolarjev. Saj takih, ki bi to mogli, mej nami ni. Kolikor jih pa je, za dobrodelje večinoma nimajo smisla in srca. Darovi vboge vdove so bili, ki so polagoma rasli, nazadnje pa le v precejšno svoto narasli. In ker so bili takorekoč od lastnih ust odtrgani, bodo imeli nedvomno večji blagoslov.

Ali bi se ne dalo na isti način pomoči tudi našemu domu, ki bo stal sredi mej Vami in od katerega boste imeli Vi in Vaši otroci koristi? Toliko samoljubja ima vsak človek in je tudi upravičen do njega, da bo najprej tisto podpi-

ral, kar bo njemu in njegovim najdražjim, njegovim otrokom v korist. Trdno se zato nadajam, da se bodo v vsaki večji slovenski naselbini, v kateri procvita več ali manj društev, našli taki velikodušni člani in članice, ki bodo pripravljeni to pomožno akcijo organizirati in voditi. Pa tudi po manjših, nesamostojnih naselbinah, se bodo našle plemenite duše, ki bodo po svojih najboljših močeh stvar v roke vzele, če že drugače ne, vsaj s kolektanjem okrog dobrih rojakov. Saj je skoraj nimamo naselbine, ki bi ne imela nekaj takih biserov, sredi morja tujcev.

Mi sami, ki smo še z drugim delom preobloženi, in ravno za nedelje tako navezani na dom, da nam je skrajno težko, mnogokrat naravnost nemogoče zdoma, ne bomo mogli vsega tega osebno voditi, kakor je delal kolektor za Mladinske domove, ker je imel samo ta posel. Vendar si bomo skušali na kak način pomagati, da nam bo mogoče tudi osebno pohiteti vsaj v glavne naselbine, ter rojakom ustmeno razložiti vso stvar in jih navdušiti zanjo. Stopili bomo v dogovor z gg. župniki, če imajo morda kako izredno cerkveno pobožnost na programu, za katero bi potrebovali pomoči. Tako lahko dvojje naenkrat opravimo.

Dotične, ki bi se hoteli za to plemenito delo žrtvovati, lepo prosimo, naj se mej seboj domenijo, kaj bi se z ozirom na krajevne razmere

najbolje obneslo in naj nam svoje mnenje sporoče. Mi jim bomo potem na ta ali oni način skušali pomagati, da se dotična akcija organizira in izpelje. Čim prej in s čim večjim navdušenjem se stvari lotimo, tim bolje, ker se je itak prepozno začelo. Neki angleški duhovnik, ki je v našem angleškem listu, "St. Francis," bral, kaj nameravamo, nam je pisal jako bodrilno pismo, v katerem mej drugim pravi, kako ga veseli, da se je po dolgem času vendar eden našel, ki se je za to stvar zavzel.

Dasi je to delo samo na sebi tako plemenito, da je vredno žrtve, vendar nočemo, da bi te žrtve popolnoma zastonj doprinašali. Brez ozira na to, da boste njih sadov prej ali slej sami in Vaši otroci deležni, Vam jih hočemo še na drug način povrniti. Ustanovili smo duhovno družbo pod imenom: "Apostolat sv. Frančiška", ki Vam bo naklanjala mnogo duhovnih dobrot za vaše denarne prispevke. Naj Vam glavne naštejemo:

1. Kdor plača letno 50 centov, ali enkrat za vselej \$10, bo deležen vseh dobrih del, sedanjih in bodočih, našega komisarijata. Če pomislite koliko sv. maš se že zdaj, ko nas ni veliko, na leto opravi; koliko oficijelne molitve, ko duhovnik moli ne v svojem, ampak v imenu sv. cerkve, ki vedno dobro moli; koliko zasebne molitve: duhovnikov, klerikov, bratov se dan za dnem dviga proti nebu; koliko sv. obhajil se prejme; koliko drugih del zatajevanja in pokore se stori. Nadalje vsi vspehi našega tiskovnega apostolata in vse žrtve, ki so z njim združene. In te žrtve niso majhne. Ves prosti čas, veliko nočnih ur zahtevajo. Tostransko plačilo je blatenje nasprotnikov, marsikako surovo pismo od takih, ki so jim po nesreči prišli naši nabožni listi v roke. Verjemite, da človeka boli, če se tako plačuje njegovo nesebično delo. Ko bi pustili samoljubju do besede, bi dejali: Ali smo nespametni, ker se toliko mučimo! Lepo zložno živimo, pa se ne bo nihče obregal ob nas. A duhovniška vest nam pravi: Za duše gre, teh hudič ne spusti zlepa iz kremplev, ampak rjove, kakor sestradan lev, ko mu jih trgate. Ne zmenite se za to, dalje za du-

šami! Glejte vse to da na leto lep duhovni kapital. In vsega tega boš tudi ti deležen, ako postaneš prispevajoči član "Apostolata sv. Frančiška." Pa ne samo ti, ampak tudi tvoji rajni lahko postanejo deležni tega duhovnega kapitala, ako jih vpišeš v "Apostolat sv. Frančiška" in plačaš oz. plačuješ zanje zgoraj omenjeno vsoto. Te duhovne delnice bodo leto za letom več vredne. Rasle bodo s številom naših sodelavcev v Gospodovem vinogradu in s širjenjem njih delokroga. Posebno bo narasla njih vrednost, ko se kolegij otvori, v katerem se bo mej učečo se mladino pridno gojilo vsakdanje sv. obhajilo in druge pobožnosti, ter se jih vedno opominjalo, naj ne pozabijo na svoje žive in mrtve dobrotnike.

2. Kot posebno povračilo za podporo je pa komisarijato vodstvo že določilo, da se bo za vse tiste, ki bodo kakorkoli podpirali vstanovitve in vzdrževanje kolegija, vsako leto opravilo sto sv. maš, za žive in mrtve dobrotnike. To je drugi, še večji kapital duhovnih dobrot, ki jih lahko postaneš sam deležen in tudi svoje drage rajne lahko deležne storiš. Ko bodo drugi, na katere zdaj zidaš, morda že zdavnaj pozabili na te in tvoj grob, boš od tega kapitala še vedno procenite vlekli za svojo dušo. Danes, ko si še zdrav in ljubljen od svojih dragih, še ne veš kaj to pomeni. Zavedel se boš šele, ko enkrat zagrmi nad teboj Sodnikov glas: V ječo vic, dokler ne plačaš zadnjega vinarja! Takrat boš šele prav vedel, kaka dobrota je, če ima človek tudi kak duhovni kapital na strani za čas sile.

Kakor tedaj vidiš, dragi rojak, tvoje žrtve za ta plemeniti namen ne bodo zastonj. Zato le z navdušenjem na delo, da bo setev, ki smo jo zavlekli, prej vsklila, hitreje rasla, bogatejše obrodila in tako tudi tebi prinesla večjo desetino duhovnih dobrot.

Darovi z natančnimi imeni darovavcev naj se zaenkrat pošiljajo na Ave Maria, ki jih bo vestno objavljala.

Rev. Hugo Bren, O. F. M.

prov. komisar.

DEKLETOM V PREMISLEK

H. B.

Dekleta, predpust je tukaj. Kaj to za vas pomeni bolj veste kot jaz. Usoden čas je to za vas. Za ene v dobrem pomenu usoden, za druge pa v slabem. Za nekatere pride takoj za predpustom velika noč. To so tiste, ki bodo zadele zakonsko terno, dobile dobrega "partnerja." Za druge pa sledi predpustu post, ne samo štiridesetdnevni, ampak morda štiridesetletni. To so pa one, ki sicer upajo, da bodo terno zadele, v resnici pa morebiti niti "pri piki." To bi bil pa vendar malo predolg post, malo prehuda pokora. Toda kadar je enkrat tisti sicer kratki, a sila usodni Da! Hočem! izrečen, potem za Ne! Hočem! ni več mesta: seveda, če se je dekle po katoliško, ne po rokovnjaško poročila. Da si ti, ki boš to-le brala, ne boš tako dolge, starokrščanske pokore naložila, ti na pragu predpusta kličem: Dekle premisli in prevdari prej, da ne boš kupila mačka v žaklju!

Najprej premisli, če si sploh za zakon. Tudi to je en stan, za katerega ni vsak in ne vsaka. In kdor za kak stan ni, naj ne sili vanj, še manj naj ga silijo vanj drugi. Posiljeno, pravijo, je samo zelje dobro, pa še tisto, vsaj po mojem mnenju, ni dosti prida. Mej prisiljenim duhovnikom in prisiljeno nevesto ni dosti razlike. Morebiti je prisiljen duhovnik še na boljšem, kot prisiljena nevesta. Onega sv. Avguštin tolaži: Če nisi poklican, stori, da boš poklican, moli v ta namen, da ti Bog naknadno da poklic. Za prisiljeno nevesto pa niti te tolažbe ni.

Zato je nespametno, če hočejo stariši svojo hčer na vsak način, ali sama hoče ali noče, komu na vrat obesiti. Samo eno še večjo nespamet lahko napravijo, to, če ji koga naravnost vsiljujejo, ne da bi jo prej vprašali za mnenje njenega srca. O, pa se še dobe taki stariši. Neka-

tere matere svoje hčere predpustom kar na sejme gonijo, od veselice do veselice, da bi jih ja pred postom spečale, kakor že. To je za matere slabo spričevalo. S tem kažejo, da imajo o deklinškem srcu napačne pojme. Mislijo, da je deklinško srce samo za kakega svetnega ženina ustvarjeno. In vendar je še en drug ženin tukaj, ki snubi deklinška srca. To je nebeški ženin.

On res ne mara za vsako. A katero izvoli, bi si morala to sama v čast šteti, da jo kraljevi ženin snubi, in bi si morali v čast šteti tudi njeni stariši. Pa kolikokrat se zgodi, da ko stopi hčerka, ki si je izbrala tega kraljevega ženina, pred stariše, s prošnjo, da bi mu smela dati svoje srce, ji odločno pravijo: Ne! Rajši jo vidijo ob strani kakega zemeljskega bajtarja ali dninarja, kakor ob strani kraljevega Sina. To je naravnost kruto. A tudi krivično. Očitna kršitev je njenih naravnih pravic. V tem oziru je človek avtonomen, ima pravico do samoodločbe. Svet od strani starišev je na mestu, da se ne prenaagli, ukazovanje je kršitev osebnega prava.

Nedolgo tega sem bral o nekem posebno značilnem in izrazitem slučaju te vrste. Neki dunajski veletrgovec in njegova žena sta bila sicer znana kot jako dobra človeka, usmiljenega srca in darežljivih rok. Tudi brez vere nista bila. Najnужnejše verske dolžnosti, nedeljske in velikonočne, sta vršila, seveda le bolj iz mode, kakor večina sodobnih staroliberalnih Dunajčanov. Doma je bil bolj "biznes" bog. Tako sta živela sama in v tem duhu sta vzgajala tudi otroke. Komaj je starejša hčerka Emilija toliko dorasla, da ji je zasijala prva zarja možitve, jo je mati takoj ghal na sejm, balé in veselice. Ko je njo oddala, je prišla druga. Luiza, na vrsto. Komaj sedemnajstletno je posvetna

mati s silo vtaknila v plesno obleko. Ko je revica videla, da je komaj za najskrajnejšo silo oblečena, se je zjokala sramu. Mati pa, mesto da bi si to k srcu vzela, jo je še ozmerjala: "Prismojen otrok," je dejala, "kaj misliš, da te bom vedno do vratu zavijala. Če boš tako ozkosrčna, ne boš nikoli nobenega ženina dobila."

Sicer Luizi ni bilo treba dolgo na ženina čakati. Kmalu se je nekdo oglašil za njeno roko. A jo je, ko je prišlo za res, na cedilu pustil. To je po naravi plemenitemu, od drugega ženina zasnuhlenemu dekletu, še bolj zastudilo materin "biznes" z njenim srcem. Ko jo je drugi predpust zopet hotela gnati na sejme raznih plesov in veselíc, si je že pripravila strup, da ga zavžije, rajši kakor da bi pustila na tak način kupčevati s svojim srcem in njegovo ljubeznijo. Nebeški ženin, ki jo je zase izvolil, dasi ona takrat tega še ni vedela, je pa to preprečil. Ravno mejtem, ko jo je mati za ples opravljala, jo je prijel tako hud glavobol, da je morala v posteljo. Poklicani zdravnik je ugotovil, da ga ji je neka notranja bol povzročila.

Ker nebeški ženin na tako mater ni mogel računati, je poslal neko drugo osebo v boj za njeno srce. To je bila pobožna hišna šivilja in v bolezní Luizina postrežnica, Ana. Spoznala je njeno naravno plemenito, za višjimi vzori stremeče srce, kateremu je pa manjkalo verske vzgoje, da bi moglo práv spoznati, kdo je tisti, ki jo snubi. Te priproste, a dobre služkinje se je Bog poslužil, da njeno idealno srce polagoma pripelje do spoznanja in vzljubljenja svojega pravega ženina. Morda bomo ob drugi priliki spremljali Luizo po vseh tajinstvenih potih, po katerih jo je on s svojo milostjo vodil. Za danes povemo le to, da jo je izpeljal iz sveta v karmeljsko samoto, kjer je gotovo celo življe-

nje Boga hvalila, da se je z nebeškim ženinom zaročila. Njeno življenje in smrt 8. maja 1887. sta bila svetniška.

Ta slučaj nam kaže, kako božji ženin večkrat zasnuje kako po naravi plemenito srce, četudi je versko zanemarjeno. Ne da pa vsem, ki jih snubi, take milosti, kakor Luizi. To je tista nedoumljiva skrivnost milosti. Temu poklicu pomaga preko vseh ovir do zmage, onega sicer zaneti, a dopusti, da ga dotični sam ali drugi vbijejo. Koliko je takih vbityh pokličov. Ta ga je vbil sam, drugemu so ga vbili stariši, tretjemu družba, četrtemu kdo ve kaj. Pogostokrat človek, zlasti dušni vodnik, sreča v življenju osebo, ki mu zaupa, da je mislila iti v samostan, pa jo je to ali ono odvrnilo, a se še danes kesa, da ni šla, le žal, da prepozno.

Je pa tudi veliko spečih poklicev mej našo mladino obojega spola, za katere še ni prepozno. Kakor roža so, ki jo duši plevel. Treba samo vrtnarja, da jo opleve, pa se bo lepo razrasla, razcvela in zaduhtela. Nebeški ženin jo bo izpulil iz trdih tal sveta in jo presadil v svoj ograjen vrtiček. Taki vrtnarji, vrtnarice so posebno lahko stariši, duhovniki in sestre po šolah. Teh se Bog navadno poslužuje, kadar plemenita srca zase snubi. Zato imamo iz dobrih krščanskih družin, iz župnij, ki imajo vnete dušne pastirje in iz sesternih šol, največ duhovniških in redovniških poklicev. Gotovo jih iz drugih družin, župnij in šol ni nič manj poklicanih, a vrtnar-

ja ni, predhodnika ni, ki bi Gospodu pot pripravljali. Tako poklici v globini src zmrznejo, kakor jesenska setev v hudi zmrzlini.

Tem zapuščenim poklicem po slovenskih naselbinah hoče biti Ave Maria za vrtnarico. Danes se obrača na dekleta. Njen urednik smatra ravno predpustni čas pripraven za to. Gotovo se v marsikakem dekliškem srcu ta čas odigrava hud boj. Dva ženina je snubita. Deloma jo vleče, da bi je naklonila kraljevemu ženinu v samostanski tihoti, deloma jo mika v objem svetnega ženina. Odločitev ji je težka. Jaz nič drugega ne rečem takim kakor to: Dekle, dobro premisli, predno se odločiš! Kajti ne gre samo za ene kvatre, ampak za celo tvoje nadaljnjive življenje. Če te Bog hoče zase imeti, ne odreci. Redko so srečni taki, ki so si izbrali drug stan, kakor jim ga je Bog namenil in jim na srce govoril, da bi se ga oklenili posebno še, če jih je klical v tako vzvišen stan, kakor je redovniški. To je milost. Nedorabljen milost se vedno maščuje. Tisti naravni odpor, ki ti zastavlja pot do tega božjega poklica, boš že pozneje polagoma strla. Saj redovni stan ni stan že dosežene popolnosti, temveč stan, v katerem se je treba resno truditi popolnost doseči.

Ta naravni odpor naj te tedaj nikar ne bega, kakor da ne bi bila poklicana. Radi njega samega nikar ne odreci srca božjemu ženinu, sicer zna tudi za te predpustu slediti dolgi post pokore in križevega pota, brez veselega vstajenja. Tega bi ti

ne privoščil, se mi preveč smilijo take žene. A tem ne morem več pomagati, je prepozno. Tebi še lahko. Zato še enkrat: Dekle, premisli, dobro premisli in z Bogom se posvetuj, predno se boš odločila. Če se odločiš za samostan, te naše Šolske sestre vabijo v svojo kongregacijo. Lepo prihodnost imajo mej nami in ti z njimi, če vstopiš. Delovala boš mej svojim narodom, narodom mehkega, sprejemljivega srca, kakor je tvoje. Četudi ni nikoli pod slovensko lipo bilo, slovensko kljub temu ostane.

Sprejemajo se dekleta od 15-28. leta starosti. In to ne samo učiteljske kandidatnje, temveč tudi druge, ki nimajo za to potrebne šolske izobrazbe in tudi ne mislijo postati učiteljice po naših župnijskih šolah. Če ima katera veselje in talent za ročna dela, ji bodo dale priliko se v tem še bolje izobraziti. Ako ima dar za glazbo, jo bodo pustile se v tej stroki izpopolniti. Katero veseli nadomeščati zaposleno mamico, bo našla hvaležno delo v dnevnih zavetiščih. Tisto, ki ima posebno sočutje do otrok sirot, bodo v sirotišnici zaposlile. Če je pa najbolj v kuhinji doma, ali bi bila vsaj rada, bo pa tam kraljevala.

Dekle, ako čutiš veselje reci: Hočem — postati Šolska sestra. Potem se pa osebno ali pismeno obrni na:

S. Sebastijana Neuvirt, O. S. Fr.

9542 Exchange,

SO. CHICAGO, ILL.

Rev. Fr. Pavšič.

ZVEZDA MOJEGA ŽIVLJENJA.

Mnogo zvezd gori na nebu,
pride dan, zbledi njih soj:
čast, bogastvo, slast in sreča,
Dim vse to, izgine koj!

Svet varljivih zvezd si išče,
moj pogled navzgor hiti,
zvezda mojega življenja,
blagi Jezus, to si ti.

Naš slovenski Karmel.

H. B.

(Dalje.)

Slovenski Karmel je bil ob prezgodnji smrti prve prednice le še za silo urejen. Treba je bilo misliti na marsikako popravilo in na marsikaj novega. Pred vsem na cerkev. Zidanje cerkve je že marsikateremu pobelilo glavo in mu življenje za nekaj let skrajšalo, še moškemu dratenih živcev. M. Marija Terezija je bila sicer duševno močna žena, telesno pa vedno bolj slabotna in bolehná. Vendar se je z zaupanjem v Boga nemudoma lotila dela. Že ko je mesto bolne prednice vodila samostanske posle, je pričela z zidanjem, in predno se je mrtva sestra vrnila od sv. Krištofa v Karmel, je bila nova cerkev z grobnico že blagoslovljena. Ponovno ji je radi velikih stroškov trda predla za potrebni denar. V takih kritičnih slučajih je zbrala celo družino pred sv. Jožefom, kateremu na čast je pozidala cerkev. Ni se je prej otrešal, dokler ji ni preskrbel potrebne denarja.

Komaj so si nekoliko uredile svoj dom, je prišla nova huda poskušnja zanje. Ravno na velikonočni praznik 1. 1895. so naredile obljube tri novicinke. Že itak praznično razpoloženje družine je ta veseli dogodek podvojil. Razigrane volje so šle tisti večer k počitku. Kaj se je opolnoči zgodilo, je nam še v živem spominu. Potres. Vse, kar je količkaj moglo, je pobegnilo ven iz gajočih se in pokajočih hiš, da vsaj življenje odnese. Tudi celice Karmela na Selu so se v tej pozni uri spraznile. Toda nobena sester ni prestopila klavzure. Trepetajoč, kakor golobice pred jastrebom, so čakale kaj pride in molile, da bi ne bile prisiljene zapustiti priljubljene samote. Takoj so se obrnile na svojega skrbnega duhovnega očeta gen. vikarja Flisa, kaj jim je storiti. Svetoval jim je naj gredo naslednjo noč le mirno in brez strahu k počitku, samo ena da naj čuje. Ta-

ko se je zgodilo. Sunki so se sicer, kakor vemo, še vedno ponavljali, a ne tako hudi.

Ko se je prvotno razburjenje že precej poglobilo in so razne komisije začele pregledovati razrukana poslopja, se bodo li še dala popraviti, ali jih bo treba podreti, je bil Karmel na Selu obsojen na smrt. Komisija je rekla, da ga bo treba do tal podreti. Ta žalostna novica je samostansko družino hujše zadela kot potres. To mnenje se je sicer pozneje izkazalo kot neutemeljeno, ali vsaj pretirano, a za ta oddih je Bog samostanu poslal drug velik križ. Na eno izmed sester, ki je ravno tifus prebolela in bila še vsa slabotna, je prestani strah tako vplival, da je znorela. Oddati so jo morale v blaznico. Sicer se ji je pozneje stanje zboljšalo, a za Karmel ni bila več. Z dovoljenjem pristojne cerkvene oblasti je odšla k svojim domačim. Kmalu za to je pa prišla še tretja nesreča. Požar, ki je v soseščini izbruhnil, je upepelil eno izmed samostanskih poslopij in le varstvu sv. Jožefa so se morale sestre zahvaliti, da ni cel Karmel postal žrtev plamena.

V teh težkih dneh je Bog slovenskemu Karmelu vzel še očeta. Knezoškof Dr. Missia je zapustil Ljubljano in odšel za nadškofa v Gorico. Kakor drugi, tako tudi karmelčanke na Selu takrat še niso vedele, bodo li v novem višjem pastirju dobile tudi tako skrbnega varuha, kakor je bil Dr. Missia ali ne. Premalo smo ga poznali. Ta skrb se je pa kmalu razblinila. Mož molitve kakoršen je, je Dr. Jeglič takoj spoznal, da ima na Selu svojega Mojzesa, ki neutrudno dviga roke k Bogu, ko se on bori za njegovo postavo. Karmel je takoj postal njegov Benjamin mej samostani.

V tem plavžu vsakovrstnega trpljenja je postala M. Marija Terezija še čistejše zlato. Videč kako ne-

gotovo je vse človeško delo, kako nestalni vsi človeški računi, se je še tesnejše oklenila tabernakeljna in Njega, ki edini je nespremenljiv in stalno samo to, kar se zanj stori. Vendar ji pa to ni vzelo poguma, da bi si ne prizadevala rane, ki so jih te katastrofe Karmelu vsekale po najboljših močeh celiti. Polagoma so zginjale, seveda le z velikimi skrbmi in žrtvami. A teh je bilo le preveč, da bi jim bile njene zrahljane telesne moči brez škode kos, posebno ker ji je dajalo tudi notranje, duhovno vodstvo njenih hčera, dosti opravka. Saj ni bila samo prednica, ki je imela skrbeti za ohranjanje pravega samostanskega, in izrazito karmelskega duha v družini, ampak je bila tudi učiteljica novink. Po mnogih redovih sti ti dve službi nezdržljivi, ker ima učitelj novincev ali učiteljica novink samo s tem dosti posla, da uvede mladi naraščaj v pravo redovno in duhovno življenje. Ker je hotela ona pri svoji vestnosti biti pri vsakem svojem poslu cela, ni čuda, da je začela njena že itak slabotna narava odpovedovati.

Še enkrat jo je solnce sreče s polnimi žarki obsijalo. Bilo je v maju 1906., ko je v krogu svojih, prazniško razpoloženih hčera obhajala srebrni jubilej svoje redovne obljube. Videč s koliko ljubeznijo in hvaležnostjo so se one pripravljale na ta slovesni dan, in s kako prisrčno radostjo so ga obhajale, je kakor na novo oživela. Toda to je bilo le naše indijansko poletje. Ko so ji za ta dan na skrivaj delale srebrno krono, ji je Gospod že pletel trnjevo. Vedno trje jo je začela prijemati bolezen. Da bi samostan radi tega ne trpel, je mislila odložiti težko predstojniško breme, o čemer pa one in knezoškof Dr. Jeglič niso hoteli ničesar slišati. V upanju, da se ji bo stanje zopet zboljšalo, so jo po posebnem, od sv. očeta lastnoro-

čno podpisanim dovoljenju 26. okt. 1908. enoglasno zopet izvolile za prednico.

Toda upanje na okrevanje je vedno bolj ginevalo. Pri vsej svoji energiji in gorečnosti se ni mogla več vdeleževati skupnih pobožnosti. Večinoma je bila priklenjena na svojo celico. Le tu in tam jo je majsko solnce izvabilo za par trenutkov na vrt, ko je videla in slišala, kako druge s ptički žgole in se vesele vstajenja narave. Ko tudi tega ni več sama mogla, so je v bolniškem vozičku vozile mej cvetočimi in duhtečimi gredicami, kjer se je vedno tako rada mudila, da natrga najlepših cvetlic za evharističnega Jezusa, ki ga je najrajši sama krasila. Že od mladih nog, ko je s svojimi sestrkami in bratci še skakala po livadah domačega gradu, in delala izlete v njegove temne gozdove, je bila velika prijateljica narave. Ta njena ljubezen se je potem nekako kondenzirala, osredotočila v samostanski vrt in se spremenila v duhovno. Kakor svetniške duše, zlasti naš serafinski Frančišek, je tudi ona čula, kako v naravi tajnostno pozvanja in odmeva: Te Deum ... Stvarniku v čast in slavo.

Vedno srditeje jo je smrt naskakovala. Neštétokrat se je zdelo, da bo zdaj zdaj zmaga njena. Toda gospodar življenja in smrti ji je vedno zopet prestregel odločilni zamah. Leto 1909. se je nagibalo v zaton. Z njim pa tudi njeno živ-

ljenje. Ko je slutila in čutila, da je že blizu vrha Kalvarije, je prosila knežškofa Dr. Jegliča, ki jo je obiskal, naj ji v imenu božjem da dovoljenje, da sklne svoje zemeljske račune in v duhu pokorščine izroči svojo dušo Stvarniku v roke. Storil je to, za trenutek, ki ga je Vsevedni določil. Z novim letom 1910. se je njena, v ognju dolgega in hudega trpljenja temeljito očiščena duša, začela polagoma poslavljati od oslabelega telesa. Čutila je to. Sama jo je prosila z molitvijo za umirajoče: "Odpotuj krščanska duša!" Tiho je postalo v Karmelu, kakor v hiši, kjer luč dragega materinega življenja dela zadnje poskoke. Proti koncu januarja je ob luči mrtvaške sveče še enkrat pogledala v svojo dušo, da obriše zadnje praške z nje, ter nato sprejme svojega Spremljevalca na poti v večnost.

Od takrat jo je bilo samo hrepenenje po Bogu. Sredi noči mej 26. in 27. januarjem se naenkrat začuje petje iz njene sobe. Bolnica je ob svitanju končne zmage intonirala litanije Imena Jezusovega. "Sestra Kristina" Bernard prihiti v sobo in jo najde v čisto spremenjenem, nekakem zamaknjenem stanju. Vesele pesmi zmagoslavja: "Aleluja! Aleluja! V višave, v višave! Aleluja!" ji je vrela iz hropečih prsi. Kmalu za tem jo je mrtvoud zadel na levo stran. Bati se je bilo, da vsak čas izdihne. Zato so še enkrat poslali po spovednika, gen. vikarja Flisa,

ki ji je prinesel sv. popotnico in opravil molitve za umirajoče. Toda smrt še vedno ni dobila povelja naj zamahne. Zopet ji je odleglo, da se je celo šalila. O omrtveli roki je dejala, da je šla brez dovoljenja spat. Ko jo je neka sestra prosila, naj tudi njej pomaga v nebese, je dejala: "Ja, ja, če te ne bo treba porivati." Proti polnoči mej 1. in 2. febr. je pa sveča njenega življenja začela dogorevati. Podprednica, ki je čula pri njej, je pozvonila. Hitro so se vse sestre zbrale v sobi umirajoče, da prisostvujejo zadnjim utripom materinega srca. Mirno je ležala, s križem na prsih in mrtvaško svečo v roki. Dihanje je postalo hitrejše, pretrgano z vedno daljšimi pavzami. Zadnja solza se je zaiskrila v očeh. Nekaj napol zadušnih vzdihov in boj je bil zmagoslavno končan. Usmevan obraz je pričal, da sta se z Ženinom sešla. Bila je mej pametnimi devicami, ki je imela polno svetilko olja, zato je odšla z njim na večno ženitnino.

Dne 4. febr. se je po vrtu vil mrtvaški sprevoz. Pod vodstvom knežškofa Jegliča so objokane hčerke spremljale svojo mater v grob. Po izjemnem dovoljenju cerkvenih oblasti sta bila mej pogrebi tudi dva njena brata, ki sta to tako srčno želela. Tam zdaj pečiva ob strani svoje rodne sestre. Grobni napis izraža vso bogato vsebino njenega življenja: "Bila je biser svojega reda in skozi dvajset let nad vse ljubeča mati svoji redovni družini."

Moč Katekizma.

Dr. F. T.

Sovrašstvo proti Cerkvi je prav tako staro kakor Cerkev sama. Ob vsakem času so nastopali možje, ki so skušali z lažjo in obrekovanjem uničiti to božjo ustanovo. Toda resnica je jačja kakor laž in Petrova skala, na kateri je zgrajena sv. Cerkev, je bolj trda kakor glave nasprotnikov. Po brezuspešnem boju je že nešteto nasprotnikov leglo v grob in Cerkev Jezusova je šla zmagoslavno preko njih.

Boj proti Cerkvi je bil posebno huč pred dobrimi sto leti na Fran-

coskem. Tu so vstali takozvani enciklopedisti, možje, ki so skušali z govorom in peresom zatreti vse, kar spominja na Kristusa in njegov nauk. Med enciklopedisti je bil eden prvih Diderot. Poln srda in besnosti do Cerkve in njenih služabnikov je nekoč rekel: "Najraje bi z drobnom zadnjega kralja zadavil zadnjega duhovnika." Vendar pa je bil ta mož dokaj nedosleden. Čeravno je do dna duše črtil in sovražil Cerkev in duhovnike, je katoliški nauk sam visoko cenil in čislal.

Nekega dne ga obišče nenapovedan prijatelj. Ko potrka in vstopi, najde Diderota sedečega pri mizi, ko je ravno s svojo hčerko ponavljal katekizem. Prijatelj se temu prizoru ne more načuditi, Diderot se pa nasmeje in reče: "Ali bi mogel dobiti boljše sredstvo — kot je katekizem — da vzgojim svojo hčerko za to, kar ima postati, namreč razumna in poslušna ter zvesta žena in dobra mati? Ali sploh dobite kje tako dosleden in primeren nauk kot je katoliški?"

Sužnjevo sovraštvo

Prosto prevel P. Blanko.
(Konec.)

Gaj se je vspenjal vedno višje na Kalvarijo.

Krvave kapljice so mu kazale trpljenja polno pot in tam gori na vrhu je videl tri križe kipeti proti grozečemu nebu.

Tožeče je veter gnal potniku prah v oči. Težki, temni oblaki so se zbirali na obzorju in goreči bliski so švigali od časa do časa po njih. Moreče se mu je zdelo ozračje, ki ga je dihal, obhajal ga je občutek, kakor da se pripravlja nekaj strašnega, kakor da se tudi narava zgraža nad tem strašnim zločinom in se želi maščevati . . .

Ko je stopil na vrh griča, stali so pred njim trije križi, ali on je videl le enega, le onega, na katerem se je Jezus boril s smrtjo . . . Tamkaj je visel med nebom in zemljo ves krvav in razmesarjen . . . Njegovo s silo raztegnjeno telo se je zvijalo v strašnih bolečinah . . . in cela težina tega ubogega, s smrtjo se borečega telesa je visela na zevajočih ranah na rokah in nogah . . .

Kri je tekla po križu navzdol in kapljica za kapljico je polagoma padala na ženo, ki je vzdihovala pod njim.

S sklenjenimi rokami, zatopljen v težke misli, mučen od neprestanih dvomov, obstal je Gaj nem, križu nasproti.

In glej, eden z Jezusom križanih razbojnikov se obrne zaupno k njemu in glasno prosi: “Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!”

Jezus obrne k njemu svoje ljubeznipolne oči in z izrazom neskončnega usmiljenja odgovori: “Resnično povem ti, še danes boš z menoj v raju!”

Ko Gaj sliši te besede, se nehote zgane. Bliskoma ga obide misel: Kdo je ta, ki sme tako govoriti zastaranemu grešniku?

Med tem so pa neprestano zasmehovali pričujoči farizeji in pismo-uki svojega mogočnega premagan-

ca, ki je še pred kratkim ponižal njihovo ošabnost in pred ljudstvom razkrinkal njihovo hinavstvo. Sedaj so ga pa ponižali oni, sedaj oni obhajajo svoje zmagoslavje in v svoji duševni podlosti so ga preganjali s svojim sovraštvom do smrti.

“Ako si ti Kristus, Sin živega Boga,” kričali so izzivajoče proti njemu, “stopi s križa doli in verovali ti bomo!”

Jezus zapre svoje utrujene oči, kmalu nato pa povzdigne svoj krvavi, v neskončni ljubezni se topeči obraz proti nebu in z močnim glasom zaprosi: “Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!”

Kakor od strele zadet se zgrudi Gaj na kolena. Te nadčloveške besede so bile svetli žarek, ki je nenadoma razsvetlil njegovo v temi tavajočo dušo. Toliko odpuščanje . . . ne, to je bilo preveličastno, preveliko . . . biti mora božansko, — kaj takega zmore samo Bog. In njegove ustnice so nehote šepetale besede globoke vere: “Jezus, moj Bog!”

Iznova je slišal Gaj zasmehovanje pismoukov: “Ako si Sin božji . . .!”

In s celo svojo dušo je čutil sedaj, da ta krotki in ponižni Učitelj ni samo prerok, za kar ga je doslej imel ampak je v resnici Sin božji, ravno tisti, katerega je ves Izrael toliko stoletij tako željno pričakoval.

Tam gori na trpljenjapolnem lesu se je Jezus še vedno boril s smrtjo. Njegova častljiva glava je zastonj iskala opore za smrtni boj . . . in pod trnjevo krono je idealna lepota Kristusova bila obdana z nepopisnim veličanstvom. Gaju se je zdelo, kakor da bi njegove razširjene roke hotele v neskončnem usmiljenju objeti in na srce pritisniti vse trpeče in žalujoče človeštvo in njegov s krvjo oblitni proti nebu obrnjeni obraz, kakor da bi hotel vse s svojo nedoumljivo ljubeznijo rešene duše potegniti skopzi trpljenje in smrt proti večnim višavam. O, kako ga je njegova po ljubezni hrepeneča

duša sedaj molila, ko svojega neomejenega gospodarja, povzdignjenega visoko nad zemljo, tako blizu Boga . . . a v istem času pogreznjenega v vso človeško bedo . . . bolj dostopnega, kakor kedaj poprej . . .

Konec nečloveških muk se je bližal.

Še enkrat so se ozrle božanske oči Kristusove doli k onim, ki so jokali pri njegovih nogah, da bi jim spregovoril poslednje tolažilne besede. Gaj ni razumel, kaj je govoril Jezus s svojo materjo in učencem Janezom. Čutil je le na sebi počivati v dno duše segajoči pogled Učitelja, kakor nekdanj, z neskončno ljubeznijo . . . In duša bivšega sužnja se je topila pod tem pogledom. Nepremagljivo hrepenenje, gledati v te božanske oči dokler je mogoče, ga prisili, da vstane, stopi bližje križa in zakliče iz globočine srca: “Moj Gospod in moj Bog!” potem pa zopet zdrkne na kolena in za besedami vere so nehote privrele iz njegovih ust goreče besede srčne ljubezni.

Ko so se po binokostnih praznikih apostoli razšli, da bi celi svet vneli z ognjem evangelija ljubezni, podal se je ljubljene Jezusov, apostol Janez, v Efez.

Po Jezusovem naročilu je vzel s seboj Njegovo Mater Marijo in nekoliko gorečih spoznavalcev nove postave. Med temi se je posebno odlikoval z neomejeno ljubeznijo do deviškega apostola Gaj.

Janez je bil, ki je vodil prve njegove korake h končni odločitvi in prinesel v temo njegove nevednosti luč resnice, zdel se mu je zaradi njegovih angeljskih lastnosti in neprimerljive ljubezni do bližnjega najbolj podoben njegovemu Učitelju Kristusu.

Prejšnjemu sužnju se je zdelo, da se je takrat, ko je položil svoje čisto čelo na Jezusovo srce pri zadnji večerji, napil njegove neizmerne ljubezni in razumel vse skrivnosti njegovega nebeškega nauka, ki ga je

pozneje vedno ponavljal z besedami: "Otročiči, ljubite se med seboj, s tem boste spolnovali vso postavo!" Le v nepojmljivi sladkosti te besede je našel Gaj poseben znak Onega, katerega neizmerna ljubezen ga je očarala in osrečila . . .

Ob vznožju križa, kjer je njegova vera zrasla sama ob sebi, kakor prvi plod tega drevesa, je pokopal svojo jezo, svoje sovraštvo . . .

Od vse njegove preteklosti mu je ostalo samo goreče hrepenenje napredovati in vstrajati v pravi pravičnosti. Z vsem svojim požrtvovalnim srcem se je oklenil apostola Janeza, na preganjanje Spikalita je popolnoma pozabil. Tako je prišel z apostolom v Efez.

Kjerkoli so se naselili apostoli, izvolili so si v pomoč nekoliko dijakonov, katerih posebna naloga je bila deliti siromakom miloščino. Apostol Janez, ki je poznal Gajevo gorečnost, je med drugimi povzdignil tudi njega do te časti. Pri spolnovanju svojih dolžnosti je imel novoizvoljeni vedno pred očmi vzgled prvega dijakona Štefana. Ta je bil tako srečen, da je smel za vero preliti svojo kri in po vzgledu svojega božanskega Učitelja odpustiti svojim ubijalcem, ko je umiraje pod vdarci težkih kamenov junaško-požrtvovalno zaklical:

"Gospod, ne prištevaj jim tega greha!"

Gaj mu je bil skoraj nevoščljiv zaradi njegove mučeniške smrti. Spadal je med one plemenite, požrtvovalne narave, katere, ko se enkrat darujejo, se dajo brez pridržka. In ker se je odkritosrčno, s celo dušo daroval velikemu Mučencu Kalvarije, je bil pripravljen, deloma da mu pokaže svojo ljubezen, deloma da zadosti za svoje preteklo pogansko življenje, darovati mu kri za kri, življenje za življenje.

Jezus pa, ki pozna naše želje, si vedno izbere tisto žrtev, katera je za nas najkoristnejša. Tako se je zgodilo tudi Gaju.

Nekega večera so Gaju sporočili, da nek nesrečnež leži brez pomoči in sredstev na smrt bolan v neki napolrazpadli koči na drugi strani

mesta. Dijakon si misli, da bi temu umirajočemu morda še bolj koristila dušna pomoč, kakor pa miloščina, zato prosi apostola Janeza, da ga spremi k bolniku. Tako sta šla oba in po dolgem izpraševanju se jima ga je posrečilo najti.

V raztrgani koči je ležal na kupu napol gnjile slame mož, na katerem ni bilo opaziti nobenega sledu življenja. Bil je že precej v letih. Med sivkasto, neurejeno brado so se mešali dolgi, ravnotako osiveli lasje. Njegova suha, velika postava je pričala, da je ta mož prezgodaj oslabel in ostarel, ne toliko pod težo let, kolikor pod bremenom strasti.

Sočutno sta se mu približala apostol in dijakon. Ko sta si ga pa ogledala od blizu, se nista mogla ubraniti lahke groze in studa pred to človeško podrtino, ki je tako jasno kazala na sebi sledove vseh mogočih najnižjih strasti.

Janez se zave takoj; angeljskim naravam je namreč dano, da se smejo dotakniti takih izvrzkov človeštva brez kazni. Svoje čisto čelo položi na prsi nesrečneža, da bi se prepričal, je li še kakšna sled življenja v njem. Ko vstane, pravi: "Ni še mrtev. Hvaljen bodi Jezus Kristus! Daj, da mu bova kaj koristila."

Odkar je bila Gaju izročena skrb nad siromaki, si je pridobil precej znanja, kaj in kako je treba storiti v podobnih slučajih, zato se mu je kmalu posrečilo razpihati tlečo iskrico življenja v bolniku.

"Piti! . . . piti! . . . žejen sem!" bile so prve besede, ki so s težavo prišle iz bolnikovih ust. Gaj mu nastavi na usta vrč s krepilno pijačo. Komaj napravi par požirkov, iznena odpre svoje oči in strme ogleduje obojico.

Gaj prestrašen zakriči in odskoči, kakor bi se dotaknil strupene golazni.

"Spikalit," zagodrnja in se oklene kakor slabo dete apostola. Na njegove prsi skrije svoj obraz, da ne bi videl onega, ki ga je prevaril za materino ljubezen, da ga je mesto blagoslovila — morda preklinjala . . .

Bolnik Gaja ni spoznal. Na njegovem obrazu ni bilo brati družega, kakor sovražno presenečenje, ki ga je pokazal takoj, ko je videl dva neznanca pri sebi.

"Moj sin," se sklone apostol poln dobrohotnosti k njemu, "prišla sva, da ti pomagava. Ali nama moreš zaupati?"

Počasen, sarkastičen zasmeh, ki se kmalu izgubi v mučnem grganju, je bil edini odgovor. Ko pride zopet k sapi, pravi zaničljivo:

"Umr! bom, kaj vama to mar?"

"Ravno zaradi tega je zadnji čas," nadaljuje apostol, "da začneš misliti na Boga, ki te ljubi."

"Bog? . . ." zakliče nesrečnež zaničljivo, "kakšen Bog? Jaz ne poznam nobenega Boga, ki bi me ljubil, poznam le ničvredne bogove, ki jih sovražim . . . zaničujem!"

"Saj tudi ne govorim o teh krivih bogovih, na katere misliš ti, ampak o enem živem, pravem Bogu, Jezusu Kristusu, ki se je učlovečil in je umrl, da bi nas odrešil."

Spikalit ga razžaljen pogleda ter pravi:

"Ti govoriš o Bogu kristjanov, o Bogu onih plašljivih bitij, katere mečejo zverem za hrano, pa se niti ustavljati ne upajo, ampak umirajo ljudstvu na jezo kakor ovce!"

"Da, sin moj, o tem edino — pravem Bogu, za katerega umirajo tisoči brez pritožbe in ki edini jim more plačati njihovo junaštvo z večnim življenjem in večno blaženostjo, . . . o tem Bogu ti govorim!"

Na dobrohotnem, a resnem obrazu učenca-ljubezni je odseval nebeski sijaj in nadnaravna svetloba je izhajala iz njega. Vedno bolj so se širile zenice Spikalita, vedno globokeje je prodiral v njegovo pogansko dušo žarek božje milosti. Ljubezen apostolova ga je pretresla do dna duše. Hud duševni boj se prične v njem.

On, nekdanj tako slavljani gladiator, kateremu je celi Rim prepeval slavo, je sedaj še človeška razvalina, ki samo čaka, da razpade popolnoma. Kje so sedaj njegovi slavitelji, kje njegovi prijatelji? Nobenega ni! . . . Le ta dva nepoznana

človeka, kakor je nepoznan njima on, se zanimata zaj. Kaj ju sili k temu? Govorita mu o nepoznanem Bogu . . . Morda ju sili on? . . .

"Kaj pa moram storiti, da se približam vajinemu Bogu?" vpraša boječe.

"Trdo verovati, da je Jezus Kristus Sin božji, ljubiti ga iz celega srca, storiti, kar On zapoveduje in se skesano spovedati grehov, da dobiš odpuščanje!"

"Zakaj pa pripoveduješ to meni, meni, za katerega se nihče več ne meni? Da, nekda . . . nekda so me povelicevali, bil sem ljubljenec cesarjev, . . . a danes moram poginiti, kakor pes za plotom."

"Povem ti rad. Zato ker si stvar božja, stvar onega, kateremu služim, kateri me je učil najprisrčnejše ljubiti vse ljudi. In ker te ljubim v njegovem imenu, te ljubim kakor brata . . ."

"Kakor brata!" Spikalit je izgovoril te besede s strahom in grozo. "Ah! ti si govoril poprej o odpuščanju grehov. Ti ne veš, ne, ne moreš vedeti, da so tudi grehi, za katere ni odpuščanja, ti ne veš, kako to grize . . . grize tu notri . . . Brata! Gorje mi! . . . Ti ne veš . . . pa kaj bi ti to pripovedoval? Tu grize . . . tu notri! . . . Pa naj, saj ne bo dolgo . . ."

Kakor zasledovana zver je gledal Spikalit okrog sebe, kam bi se rešil. Njegove koščene roke so se krivile in suvale od sebe slike preteklosti, ki mu jih je predstavljala smrt.

Janez se ga rahlo dotakne in ga blagoslovi. Umiril se je.

"Kesanje ne umori," pravi črez nekaj časa Janez, "ravno nasprotno, rešilo te bo. Ako se resnično kesaj svojih hudobij, ti jih bo Bog odpustil."

"Odpuščanje?! . . . To je nemogoče! . . . Oni, katerega sem tolikokrat žalil, ga mučil in naposled uničil, mi ne more odpustiti . . . Sploh pa . . . kje pa je?! . . ."

Apostol odstopi, da napravi prostor Gaju. Zadnji boj divja v njegovi duši. Staro sovraštvo se je vzbudilo in je s stoterim glasom klicalo maščevanje. Pred oči mu je stopila cela preteklost. V tem človeku je videl zver, ki mu je uničila celo življenje. Najprej mu je odtujil srce ljubljene matere, potem mu je vzel premoženje in svobodo, a kar je še najhujše, umoril mu je njegovo nadvse ljubljeno ženo Miriam . . .

Celi čas pogovora med obema je divjal v Gajevem srcu strašni boj, ali naj mu odpusti, ali ne . . . To velikodušno dejanje je bilo popolno žrtvovanje samega sebe, je bilo krvava daritev, pri kateri je krvavelo srce, je bilo mučeništvo, tisto mučeništvo, katero je zahteval od njega Kristus . . .

Dušni boj je bil hud. Zmagal je z božjo pomočjo Gaj, Ko je apostol odstopil, se Gaj ni obotavljal več. Ponižno poklekne ob strani svojega umirajočega brata tako, da ga je obsijala popolna luč in ga je ta mogel spoznati.

Prestrašen vzdigne Spikalit svoje roke v obrambo, toda dijakon jih prime rahlo in jih ponižno poljubiti . . . To dejanje, kakor je bilo na

videz enostavno in malenkostno, je bilo v božjih očeh Odrašenika vzvišeno tako, da mu je prineslo za nadaljne življenje tisti dar vzvišene ljubezni do bližnjega, katerega je Odrašenik sam označil, kot največji dokaz ljubezni do Boga.

"Ljubite se med seboj, ljubite se!" pristavil je apostel Janez veselo.

Zadnji dogodek je Spikalita popolnoma oslabil. Razburjenje, ki ga je doživel zadnji čas je bilo prehudo za njegove vsled grizenja vesti in slabega življenja oslabele živce. Bližala se je smrt.

"Spikalit," pravi Gaj in ljubeznivo gleda bratu v oči, "ali veš, kaj je pogasilo moje sovraštvo do tebe? Veš, kdo mi je dal moč, da sem pozabil — popolnoma pozabil na vse krivice, ki si mi jih storil? . . . Jezus, ljubeznipolni Učitelj je bil to, čigar prva in največja zapoved je zapoved ljubezni. Kdor se ne meni za njo, ni njegov učenec. Sedaj mi pa povej, ali čutiš v svojem srcu, da On mora biti Bog? Ali hočeš biti njegov? . . ."

Bivši gladijator se vzdigne z veliko težavo in solze mu teko po upadlem licu.

"Verujem," pravi jasno, "v Boga, katerega moliš ti, On je edino pravi Bog!"

Gaj pade na kolena poln hvaležnosti do neskončnega božjega usmiljenja in daruje Kristusu ravnokar pridobljeno dušo. Ponižno je vzdihnil iz dna srca: "Moj Bog, odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom! . . ."

O ljudeh na zvezdah.

Rev. P. Bernard Ambrožič, O.F.M.

Ko sem prvokrat kot otrok slišal iz bratovih ust pripovedovanje, da so zvezde prav tako veliki in še večji svetovi kakor naša zemlja sem takoj vprašal:

"Ali so potemtaka tudi tam gori na zvezdah ljudje?"

Brat seveda ni znal odgovoriti.

Če sem pozneje kot dijak sam razlagal preprostim ljudem o zvezdah, so me vedno radi poslušali. Pravil sem jim, da so zvezde svetovi, da jih je silno veliko in druge take reči. Nekateri so verjeli, drugi so se norčevali iz mene. Oboji so pa vprašali — ti za šalo, oni zares:

"Ali so tudi tam gori na onih svetovih ljudje?"

Kajpada nisem znal povoljno odgovoriti.

Bral sem učeno knjigo o zvezdah in kar je ž njimi v zvezi. Dolgo ni nič spregovorila o tem, če so ljudje na zvezdah. Kakor po neizmernih mrtvih puščavah so romale moje misli od zvezde do zvezde pod vodstvom tiste učene knjige.

Vendar, glej! Na zadnjih straneh govori knjiga tudi o tem vprašanju. Hlastno sem prebral tiste strani in uvidel, da učeni pisatelj učene knjige prav tako radovedno sprašuje kakor prepost človek:

"Ali so na zvezdah ljudje?"

* * *

Kako zanimivo je torej to vprašanje. Zanimivo prav tako za učenjaka, kakor za najpreprostejšega človeka.

Toda vprašanje samo nam nič ne pomaga. Treba nam je odgovora.

Nekoliko odgovora naj poda sledeča razprava.

I.

Zvezdoznanstvena knjiga — ne ti sta, ki sem jo poprej omenil — go-

vori o tem bolj mimogrede. Glavne misli so povite v sledeče stavke:

"Eno vprašanje prešinja naše misli in naše srce. Veličastni vsemir, v katerem je toliko neprestanega gibanja in spreminjanja, vendar toliko najlepšega soglasja — ali je ta vsemir popolnoma mrtev? Ali ni nikjer v njem iskre organskega življenja, nikjer v teh brezštevilnih solnčnih družinah? Ali res bivajo živa bitja samo na naši mali zemljici? — Ne, ni mogoče! Srce nam pravi, da gotovo ni vse mrtvo!

Torej srce nam pravi, da zvezde niso mrtve! To se prijetno sliši, vendar srca ne smemo preveč poslušati, da nas ne zapelje na kriva pota. Poslušati moramo razum. Vprašati moramo znanost ali vedo, kaj je mogoče dognati o ljudeh na zvezdah.

Znanost sicer o tem še ni rekla zadnje besede. Učenjaki veliko preudarjajo in pretuhtavajo, pa se ne strinjajo v odgovorih. Nasprotno! Kar eden danes potrdi, gotovo jutri drugi zavržejo.

Omenjena knjiga uči tako-le:

Če se ozreš proti jasnemu nočnemu nebu, vidiš s prostim očesom nekaj tisočev zvezdic, ki ti prijazno miglajo nasproti. Med vsemi temi so k večjemu tri, o katerih smemo misliti, da je življenje na njih mogoče. Samo mogoče torej! Če je pa na teh zvezdah tudi res kaj življenja, tega ne moremo z gotovostjo reči. Te tri zvezde so trije planeti našega solnca, Mars, Venera in Merkur, ki so z našo zemljo vred sučejo okoli solnca.

Poleg teh treh se suče okoli našega solnca še pet velikih in kakih 200-300 prav majhnih planetov. Na

vseh teh planetih so razmere take, da je vsako življenje na njih nemogoče, še veliko manj moremo iskati živih bitij na drugih zvezdah, ki jih imenujemo zvezde stalnice. Vsaka teh zvezd je namreč sama zase solnce. Večinoma so večje in še bolj vroče kakor naše solnce. Seveda so videti tako majhne, ker so tako silno daleč. Tudi njihove toplote ne moremo čutiti.

Človek na mali zemljici, ali te ni strah, da si tako sam in zapuščen sredi tisočev in milijonov pustih in praznih svetov?

Pred leti so na ves glas zavpili, da ima ljudi planet Mars. To zvezdo je lahko videti s prostim očesom, ker je naši zemlji dosti blizu. Z dobrimi daljnogledi so videli na Martovem svetu razne čudne reči, o katerih so mislili, da morajo biti delo človeških rok. Ljudi samih seveda nihče ni videl, vendar so ugibali tudi o tem, kako bi dali Marsovim prebivalcem kakoznamenje, da bi se zemljani sporazumeli z njimi. Toda vse obilno upanje in pričakovanje — se je izjalovilo.

Dočim so nekateri zvezdoznanci na vse pretege dokazovali, kako pripraven je Martov svet za živa bitja, je neki švedski učenjak Arrhenius trdil popolnoma nasprotno. On misli, da niti rastline ne morejo živeti na Marsu, kaj šele živali in ljudje!

Tako malo nam torej more zanesljivega povedati o ljudeh na zvezdah astronomična veda. Učenjaki, o katerih pričakujemo pouka, oporekajo drug drugemu.

* * *

Toda stopiva korak dalje! Pod neizmernim nebesom je brez števila zvezd, katerih ne moreš nikoli videti, če še tako napenjaš svoje oči.

Poglej no skozi dober daljnogled v zvezdarni in pokazalo se ti bo 10-50 milijonov zvezd. Krasno število, kajne? Toda, dragi moj, vse te zvezde so same zvezde stalnice, sama ogromna ognjena solnca — brez iskrice življenja — —

Pa vendar nam še ni obupati. Išči-mo še dalje!

Naše solnce ima osem velikih planetov, ki se sučejo okoli njega. Med njimi je eden, ki ga dobro poznamo in mu pravimo zemlja. Vemo tudi, da na tem planetu, na naši zemlji, bivajo živa, deloma tudi s pametjo obdarovana bitja.

Če ima pa naše solnce osem planetov, moramo iz tega sklepati, da imajo tudi druga solnca, ki jih mi vidimo kot zvezde stalnice, svoje planete. Saj so mnoga od teh solnc neprimerno večja, nego naše solnce, ki nam sveti in nas greje na zemlji. Mogoče je da imajo druga solnca še veliko več in večjih planetov nego naše. Solnc samih je pa skoraj brez števila, morda 100 milijonov in še več!

Teh planetov mi zemljani seveda nikakor ne moremo videti. Tudi z daljnogledom ne. Prvič so primeroma jako majhni in kar izginejo v neizmernem svetovnem prostoru. Drugič nimajo svoje lastne svetlobe, ker so že zdavnaj tako ohlajeni, da je njihova skorja trda in temna kakor na naši zemlji. Tista svetloba pa, ki jo dobivajo od svojih solnc in jo približno tako kakor ogledalo odbijajo od sebe nazaj v svetovni prostor, je mnogo preslaba, da bi mogla sijati našim očem tako daleč. Najbrž tudi nikoli ne bomo iznašli tako velikih in močnih daljnogledov, da bi moglo z njihovo pomočjo naše oko prodreti do planetov drugih solnc.

Pa če prav oko ničesar ne vidi, nam pravi zdrava pamet, da taki planeti so gori pod neizmernim nebom. Ista zdrava pamet tudi pravi, da so na tistih zemljah živa bitja, rastline, živali. Ker pa rastlina ali žival ni sama sebi namen, temveč je ustvarjena zavoljo človeka, moramo takoj dalje sklepati in reči: Tam gori

na teh zemljah žive tudi bitja, ki imajo dušo in pamet, z drugo besedo — **tam gori žive tudi ljudje.**

Koliko je neki teh ljudi?

Računajmo!

Če ima vsako solnce samo en planet ali eno zemljo z ljudmi naseljeno, mora biti pod božjim nebom c-koli 50—100 milijonov zemelj z ljudmi na svojem površju. Če živi na vsaki taki zemlji 100 milijonov ljudi, je to že nekaj. Pa morebiti imajo nekatera solnca po več takih planetov, morebiti živi na nekaterih zemljah, 10 tisoč ali 100.000 milijonov ljudi. Računaj! — —

Kaj ne, to je pa že lepa družbica? Človek, ojunači se, naj te ne bo več strah!

Toliko ve povedati o zvezdanih prirodnoslovna znanost. Veliko ni, pa nekaj je že. Seveda se radoveden človek ne more s to malenkostjo zadovoljiti, temuč bo skušal poizvedovati še naprej. Vprašal bo takoj drugo znanost, n. pr. bogoslovje, filozofijo. Zraven bo pa še sam tuhtal in tuhtal.

II.

Teologija, bogoslovje — govori!

Ne uboga, noče!

Sv. pismo molči v ljudeh na zvezdah ko grob, ustno izročilo tudi. Sv. Cerkev ni nikoli učila o naših bratih na zvezdah in tudi z naprej ne namerja tega. Bogoslovna veda se sploh v taka vprašanja ne vtika. Če so kje tam gori ljudje, ji je prav, če jih ni, ji je ravno tako všeč.

Zakaj vendar božji Zveličar ni ničesar povedal o zvezdah in o ljudeh na njih? Če že navadni zemljani tako radi poslušamo drug drugega, kadar govorimo o tem predmetu, kako bi šele njega poslušali!

Toda Jezus Kristus pač ni prišel učiti svetnih znanosti in ved. Prišel je samo, da nas pouči o Bogu, o nebesih in o poti k Bogu in v nebesa. Polet k Bogu in v nebesa pa ne vodi skozi zvezde, temuč le skozi pošteno krščansko življenje.

Ali ni čudno, da ni nihče vprašal gospoda Zveličarja o teh rečeh? Saj vendar vemo, da so bili apostoli včasih tako silno radovedni in že kar

malo sitni. Morda bi pa bil Gospod vsaj na vprašanje odgovoril, če sam od sebe ni razlagal takih reči.

Ne, nič ni čudno. To si moramo razlagati iz navad judovskih ljudi. Iz zgodovine vemo, da so se nekateri narodi v onih časih silno zanimali za zvezde. Imeli so učenjake, ki so neprestano kukali proti nebu, zasledovali tek zvezd in risali na papir njihova pota, znali so že veliko naprej izračunati solčni in mesečni mrk kakor naši pratkarji in koledarjarji. Posebno znani zvezdoznanci so bili že zdavnaj pred Kristusom Egipčani, Kaldejci, Kitajci.

Judje se pa niso mnogo brigali za zvezde. V njihovih kujigah in zapiskih nikjer ne odkrijemo posebne razumevanja in veselja do tega lepega stvarjenja božjega. Razumljivo je, da so bili tudi apostoli in drugi učenci Jezusovi sinovi svoje-ga naroda in jim zvezde pod nebom niso delale preglavic.

Tako torej! Tudi sv. pismo nas je odslovilo, ž njim vred pa vsa bogoslovna znanost. Pa kako hitro smo opravili! Najboljše je, da kar pobere-mo šila in kopite, pa jo mahnemo drugam.

Potrckajmo še pri filozofiji, pri modroslovju!

No, tu nam je na dolgo in široko odprta pot. Filozofiramo in tuhtamo lahko kolikor le hočemo. Filozofija ni nič drugega kot tuhtanje in preudarjanje. Seveda mora biti tuhtanje vsaj nekoliko modro in pametno, drugače ne bo s filozofiranjem nič.

Ne vemo, če bomo s tem, kar bomo v sledečem natuhtali in nafilozofirali, tudi koga prepričali. Vsak lahko to filozofijo s svojo lastno pametjo še enkrat pretuhta in prekuha in če se mu ne zdi dosti okusna jo lahko zavrže. Za nas, skromne ljudi, je že dovolj, če sami sebe prepričamo in si ustvarimo nekakšno sodbo.

III.

Poglejmo še enkrat skoz daljnogled med zvezde! Zapomnili ste si, da jih utegnemo videti ro do 50 mi-

lijonov. In pomislimo še enkrat: Vse to so sama ognjena solnca, skoraj sam ogenj—brez žarka kakoršnega koli življenja.

Če tako v duhu strmiš tja gori v to brezštevilno čredo podnebnih teles in ne vidiš drugega ko zgolj mrtve mase — ali se ti na vrine neugnano vprašanje:

Čemu vendar je ljubi Bog vse to vstvaril?

Da, čemu je vse to ustvaril?

Iz svetega pisma vemo, da je vse, kar je vstvarjeno, vstvarjeno zavoljo ljudi. Zato je Stvarnik tako skrbno in lepo priredil zemeljsko bivališče, da je končno kot krono stvarjenja posadil na svet — dvonožka in dvonožko — moža in ženo.

Toda kaj dobrega ima človek na zemlji od teh milijonov svetlih pikic na nočnem nebu? Zaradi svetlobe jih ne potrebuje, saj itak nič ne svetijo. In če bi bilo za svetlobo, bi bilo bolj pametno vstvariti še en kos kakke lune, saj vse zvezde skupaj ne svetijo toliko kakor lunin srp štiri dni po mlaju.

Čemu je pa potem takem vse to vstvarjeno?

Morda samo zato, da gledamo tja gori počasi jasno nočno nebo in mislimo na Boga vseмогоčnega in hrepenimo tja gori nad zvezde v svojo pravo nebeško domovino? Ali morda samo zato, da se navdušujemo za lepoto stvarjenja in iz vstvarjenih reči spoznavamo lepoto Stvarnikovo? Ali zato, da se navdušujemo ob pogledu na zvezde in zlagamo pesmi kakor božično: "Lej zvezdice božje", ali žalostinko "Nad zvezdami"?

"Zakaj pa ne?" bi dejal ta ali oni.

"To pa že ne!" — bo ovrget drugi.

"Samo za tak namen bi ne bilo treba toliko milijonov zvezd. Zadostovalo bi jih dober tisoč ali magari nekaj več. Čemu na milijone?"

Pridružimo se za enkrat drugi misli! Resnica je, navadno gledamo zvezde s prostim očesom brez daljnogleda. In zlasti kadar je človeku srce mehko in voljno, da je dovzeten za visoke in globoke misli, bo gledal še bolj z dušnimi nego s teles-

nimi očmi, najmanj pa se mu bo zahotelo, da bi pokukal proti nebu skoz daljnogled. Ta umetna naprava bi mu pokvarila duhovni užitek.

Zgolj s prostim očesom se da videti komaj par tisočev zvezd. Vse druge za najbližjimi in najsvetlejšimi so za nas kakor bi jih ne bilo.

Čemu torej milijoni in milijoni? Le pomislimo, kako redki ljudje pridejo do tega, da morejo v velikih zvezdarnah gledati skozi daljnogled proti nebu! No sicer rad verjamem, da tisti, ki to lahko store, dobijo prav lahko veličastno sliko o božji vseмогоčnosti. Toda — ali bi tistim nekaterim ne mogel Bog pripomoči do tega na kak bolj priprosten način? Ali je moral res samo zavoljo tega tako velikansko kolesje postaviti gori pod sinje nebo?

Gotovo, prav lahko bi bil napravil drugače. Tega ni bilo treba. Pa saj to še ni vse, Bog sam ve, koliko zvezd je še pod nebom, katerih človeško oko sploh ne bo moglo nikoli opaziti. Predaleč so. Vsak nov in zboljšan daljnogled odkrije nove vrste zvezd in zdi se, da je njih število neskončno . . . Čemu so pa potem te zvezde vstvarjene?

Vedno bolj nestrpnost se ponavlja vprašanje: Čemu vse to? Ali se spleča? Če bi bilo naše solnce in okoli njega nekaj tisoč zvezd, bi človek nič rekel. Toda toliko?

Čemu? Čemu?

Ali res samo zato, da se vrtil in suče v vesoljstvu brez pravega cilja in namena — po slepih naravnih zakonih?

Ne, ne! Ni mogoče. Bog je moral imeti pri tej velikanski zgradbi svoj namen. Brez namena še človek ne dela, kajšele gospod Bog!

Toda kakšen namen?

Mislim, da vem tudi to. Naj bo zato toliko zvezd pod nebom, da bodo na nekaterih živeli ljudje, druge jim bodo pa svetile in jih grele. Še druge pa naj bodo samo zaradi lepšega, da jih bodo ljudje občudovali in slavili božjo vseмогоčnost.

Iz tega sledi, da bivajo ljudje ne samo na naši zemlji, temuč tudi na mnogih zvezdah.

Če je med vsemi zvezdami nekajkrat deset milijonov z ljudmi naseljenih svetov — no, potem se tak ogromen aparat končno vendar le — izplača — —

IV.

Tako nas toraj uči naša učiteljica filozofija. Morda nam zna še kaj več povedati. Le pogum, kar vprašajmo jo!

Kako so neki tisti ljudje, ali recimo rajši, kako so neki tista s pametjo obdarjena bitja gori na zvezdah ustvarjena?

To seveda natančno ve le Bog sam. Vendar si tudi mi s pomočjo z verskim naukom razsvetljene pameti napravimo lepo sliko. Le premišljajmo nekoliko!

Ljudje tukaj na zemlji nismo nujno tako ustvarjeni kakor smo. Bog je imel na izbiri neskončno vrsto drugačnih oblik. Lahko bi bili čisto drugačni, morda lepši, lahko tudi grši. Zakaj nas je Bog ravno take ustvaril, ve samo on. Če bi bilo njemu drugače všeč, bi nas bil v telesnem in duševnem, pa morda tudi v duhovnem oziru povsem drugače ustvaril.

Gori na zvezdah so pa morda ljudje čisto drugačni od nas. In ker je najbrž zemelj veliko, so morda na vsaki ljudje drugače ustvarjeni.

Ali imamo za to misel kakšen dokaz, ki nam potrjuje njeno verjetnost?

Imamo ga — pa lepega. Čujmo!

V vidni naravi okoli sebe vidimo četverno stopnja popolnosti na ustvarjenih bitjih.

Na najnižji stopnji je neživa snov, mrtva materija, n. pr. kamen, prst, voda. Bitja na tej stopnji so popolnoma podvržena vplivu od zunanjega sveta. Sama v sebi nimajo nikakih življenjskih sil.

Na drugi stopnji so rastline: trava, cvetlica, drevo. Imajo v sebi vse lastnosti najnižje stopnje, poleg tega pa so prejele od Stvarnika lastnosti, da rastejo, se hranijo, rode seme za nove rastline.

(Dalje sledi.)

Spisal:

Rev. Illemo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šesti italijanski

izdaji prevaja:

H. B.

Izvirni naslov teh zanimivih izpovedi se glasi: Dal socialismo al sacerdozio. Dobesedno bi se to pre stavilo: Od socializma do duhovništva. Dasi ta naslov bolje izraža vsebino, knjige, kakor zgorajšni, ker čitatelj takoj ve, da so to izpovedi bivšega socialista, zdaj duhovnika, sem se vendar odločil za naslov nemškega prevoda: Izpovedi socialista.

Obrnil sem se v Italijo po natančnejše življenske podatke pisatelja, a jih žal še nisem dobil. Sicer pa niso neobhodno potrebni. Letnice so za nas postranska stvar. Glavno je, kako se je pisatelj polagoma trgjal iz socialističnega objema, dokler ni kot duhovnik objel keliha, da daruje Bogu spravno daritev za svoje zablode. To nam pa sam v knjigi natanko opisuje. Prvotno je le v nekem članku podal javnosti vzroke, zakaj je zapustil rdečo zastavo, pod katero je bil nekak general, in se oklenil zastave križa. Na prigovarjanje drugih se je pa odločil, da ves ta boj in razvoj popiše v posebni knjižici, kar je tudi storil. Prvič je izšla knjižica v maju l. 1911. V desetih letih je doživela šest italijanskih in tri nemške izdaje. Zadnja italijanska izdaja je izšla l. 1921., tedaj že po vojski. Ker je po vojski socializem prešerno začel dvigati glavo, češ, zdaj je moj čas, ki edino sem bil in sem načelno proti vojski, so nekateri mislili, da bo pisatelj v po vojni izdaji temeljito spremenil svoje nazore o socializmu. Tudi sam je slutil, kaj se pričakuje od njega. Zato je tej izdaji napisal posebni uvod pod naslovom: Per oggi, per sempre. Po naše: Enkrat za vselej. Nemški prevajavec Mueller, ga je popolnoma izpustil. Morda se ne motim, če pravim, da iz strahu pred močno nemško socialistično strujo. Tudi jaz ga ne mislim dobesedno predstavljati. A je preznačilen,

prevelika brca za socializem, da bi ga popolnoma opustil. Posneti hočem vsaj glavne misli,

Pisatelj priznava, da so dogodki prehiteli to kar vsebuje knjižica, izdana pred več kot desetimi leti. Odločno pa zanika, da bi ga bili ti veliki dogodki prisilili svojo sodbo o socializmu kakorkoli omiliti. Nasprotno, še potrdili so njegova takratna izvajanja. Kakor pred vojno, tako in še bolj je po vojni prepričan, da ima oz. je imel socializem le navidezno, dnevno vrednost. To, kar pri treznem razmišljanju o socializmu ostane, je po njegovem mnenju tako malenkostno, da je mogoče le nezavedno maso zanj navdušiti. Pa še to se bo kmalu razblinilo v nič. Socializem, pravi, je podoben onim mrtvecem, ki so našli tako ugoden grob, da stoletja ostanejo nestrohnjeni. Ko se pa njih grobovi odkrijejo in pride zrak do trupel, zadostuje vsak veterček, da se razsujejo v prah.

Ravno vojska, o kateri se je zdelo, da bo pognojila tla socializmu, je njegovo fantastično ideologijo pokopala. Realnost življenja, s svojimi večnoveljnimi in nespremenljivimi zakoni, jo je pomandrala. Kajpada socialisti tega nočejo priznati. Saj noben pijanec, naj bo že od alkohola ali kakih fantazij pijan, noče brez boja in brcanja utoniti. Za vsako bilko pograbi, da bi se obdržal na površju. Tako se tudi socializem skuša skobacati na hrbet ruskega medveda-orjaka. A to ga ne bo rešilo. Obsojen je na smrt vsled marazma, starostne oslabelosti. Kajti ne samo stranka, ampak tudi narodi, da celo vse socialno življenje, ki stoji na tako trhli podlagi, kakor je socialistična, je zapisano smrti. Ostal bo le velikanski kup razvalin in opustošenja, kot znamenje, da so nekaj časa barbari gospodarili. A so, hvala Bogu, že dogospo-

darili, ker socializem danes ni drug zega, kakor besneča, onemogla jeza. Izpod razvalin pa že klije novo življenje, pravo resnično življenje, ki ima svoje nevničljive zakone. Z njim pa vstaja tudi sv. cerkev, ki edina v celoti priznava te železne življenske zakone in na njih temelju goji nadnaravno življenje.

Naravnost nebeški prizor, pravi, nam nudi sv. cerkev. Ko je zabučala vojna vihra, je bila vsem za tarčo. Vse vojno gorje se ji je naprtilo. Ker ni mogla ustaviti krvi, se ji je očitalo, da je s svojimi toliko hvalisanimi sredstvi prišla na boben. Seve, da je tako govorila in ravнала le onemogla strast, ki se je mej vojno samo nad njo lahko razbremenjevala, drugače je bilo nevarno. Ko so se pa preostali začeli ozirati po rešilni deski in trdnih tleh, so jeli polagoma spoznavati, da je bila Cerkev edina, ki je kakor mogočna skala stala sredi valov krvi in strasti. Po vojni izkrvavelo, izmučeno, izstradano in razočarano človeštvo z večjim zaupanjem in ljubeznijo obrača svoje objokane oči in steza svoje izmozgane roke proti tej rešilni skali, kakor kdaj prej. Tisti ki so jo prej iz celega srca sovražili, postajajo vedno bolj tihi. Oni pa, ki se prej zanj niso zmenili, se je zdaj z ljubeznijo oklepajo. Gorja in obupa prepolna srca zopet iščejo mater-nega srca; glave lahkomisljenih in zato tako britko kaznovanih otrok, se skušajo na novo orientirati po glavi matere, ki jo Bog razsvetljuje.

Čudovito je, kako se človeški duh zopet dviga iz materializma k duhovnim vrednotam. Kje je danes materializem, ki je še včeraj tako ponosno dvigal svojo glavo? Ni ga več! Zginil je kakor sneg ob južnem vetru. Mej izobraženci si nihče več niti ne upa se izdati za materialista. Edino zatočišče je še našel mej nevednimi ljudskimi masami, kamor ga

je spravil socializem, da jih po njem osreči z živalskimi nebesi. Vojska ga je ubila še tam. Ker je pa materializem duša socializma, je smrtno zadela tudi tega. Ljudske mase se v globini svojih src že s studom obračajo od njegovega vzora, ki je trebih, k vzvišenejšim, človeka vrednejšim idealom.

Cerkev je od Boga postavljena voditeljica k najlepšim in najvišjim vzorom. Odtod vedno večje simpatije do nje, ki polagoma prehajajo v ljubezen. Po dolgi in hudi zimi, v kateri je materializem in z njim socializem zmrznul, se bliža Cerkev po mlad. Vse brsti in poganja ob blagodejnih žarkih božjega solnca. Ne

bo dolgo, ko se bo pokazala bujna vegetacija, polna zelenja in cvetja. Cerkev ima bodočnost. Ona bo vdihnila narodom zopet življenje, ki bo vredno človeka, mejtem ko je socializem iz njega napravil žival, on ki se je ustil, da hoče vzgojiti nov boljši rod nadljudi. Leonid Bissolati, sam socialist, je malo pred svojo smrtjo v Cremoni javno priznal: — "Kar je nam socialistom vedno manjkalo, je bila vzgoja naroda. V tem oziru moramo začeti od kraja." A prav dostavlja tem besedam Camelli: "Kako naj mrtvec začne od kraja? Če bi tudi mogel, bi mu, kakor prvič, manjkalo sredstev. Zato pa kar bi naredil, bi bilo Sisifovo delo, vedno bi bilo treba od kraja

začeti. Kaj hočete z ljudmi, ki jih je sam trebih in poznajo samo trebih, kakor socialisti? Pravi vzgojitelji narodov so samo cerkveni organi, bi so kot taki zastopniki duha. Zato more le cerkev povesti skrahirano povojno človeštvo lepšim dnevom nasproti. Nje se treba okleniti.

To bi bile glavne misli pisateljevega uvoda. Uničevalna, a pravična in zaslužena obsodba socializma. izrekel jo je akademično izobražen mož, ki mu je bilo v dnevih zabloda dano gledati vse tajnosti socialističnega početja. Kaj je vse videl in skusil, nam bo prihodnjič začel sam s svojimi lastnimi besedami pripovedovati.

Sv. Jozafat - zagovornik cerkvenega edinstva.

Dr. F. T.

Dne 12. nov. l. 1923. je poteklo tristo let, odkar so sovražniki Cerkve ubili svetega moža Jozafata Kunzewiza, nadškofa v Polocku na Poljskem. Tristoletni spomin njegove smrti so slovesno proslavili v Rimu, in posebno še na Dunaju, kjer zdaj hranijo njegove svete ostanke. Sv. Oče so ob tej priliki izdali posebno okrožnico, v kateri slave tega velikega apostola in mučenika, ki je ponos Slovanov in eden največjih zagovornikov cerkvenega edinstva.

Po rodu Poljak, iz Vladimira v Volhiniji, se je sv. Jozafat že od zgodnje mladosti odlikoval po svojem čistem srcu in izrednem čiščenju preblazene Device. Materno pripovedovanje o neizmernem Kristusovem trpljenju ga je tako pretreslo in ganilo, da je tudi sam na sebi občutil krvave rane, hkrati pa je tudi sklenil, da hoče vse svoje življenje posvetiti razširjenju kraljestva božjega na zemlji. Svoj mladostni sklep je nad 40 let zvesto izpolnjeval in ga slednjič celo z mučeniško smrtjo zapečatil. Ker je bil val takorekoč na pragu med pravoslavni Rusi in katoliškimi Poljaki, se je trudil, javno in zasebno, v pridigah in molitvi, da privede pravoslavne razkolnike v katoliško Cerkev. Zato so ga sovražniki Rima

črtili in preganjali. Ko se je dne 12. nov. l. 1623. podal na misijonsko pot v mesto Vitebsk, ga iz zasede napadejo, umore in vržejo v reko. Toda Bog tudi v smrti ne zapusti svojega zvestega služabnika. Z nebeškim sijajem ožarjeno telo vrže voda na breg, kjer so stali morilci. Sveta miloba, ki je odsevala iz mučnikovega obraza, je morilce tako omamila kakor nekdanj Savla na potu v Damask. Popadali so na tla, priznali svoje grešno dejanje, odpovedali se zmoti in kmalu nato očitno prestopili v katoliško Cerkev.

Sv. Jozafat je svoje molitve navadno končaval z vzdihom: "O Bog, podeli nam zopet cerkveno edinstvo!" Klic po zopetni združitvi katoliške in pravoslavne cerkve se nešteto krat sliši tudi v današnjih dneh. V svetovni vojski so se pobje spoznali oboji, pravoslavni in katoličani, videli so na lastne oči, da razlika ni tako velika, da bi je ne bilo mogoče premostiti. Zato tudi papež zopet vabi razkolnike, naj se po priprošnji sv. Jozafata povrnejo v naročje svoje matere in naj spet pristopijo h katoliški Cerкви; obenem pa pozivlja tudi katoličane, naj delajo na to z vsemi svojimi močmi in sicer v prvi vrsti z dobrim zgledom in molitvijo.

Podoben namen je imela tudi de-

vetdnevnica, ki so jo priredili na čast sv. Jozafatu v stolni cerkvi sv. Štefana na Dunaju v dneh od 17. do 25. novembra preteklega leta. Njegovo truplo so v slovesni procesiji prenesli iz grško-katoliške cerkve sv. Barbare v stolnico. Tu so dan za dnem neštete množice pobožnih vernikov poklekovale pred svetniško truplo in mu priporočale usodo zaslihih bratov..

Zanimivo je izvedeti, kako je prišlo truplo sv. Jozafata na Dunaj.

Ko so v svetovni vojski Nemci prodrli do mesta Polocka ob Dvini, je pristopil k vojnemu kuratu star možiček. Pripovedoval mu je, da ve, kje je sv. Jozafat zazidan. "Kot deček sem bil takrat zraven, ko so ga Rusi zazidali." Tako je mož govoril in ni lagal. Ko so porušili zid, so ga našli, toda v pravoslavni mašni oblačilih. Vojaška oblast je dala sv. telo prepeljati na Dunaj v imenovano cerkev sv. Barbare. Ko je posebna duhovska komisija dognala, da je to telo pravo telo sv. Jozafata, ga je p. Komarek sprejel v cerkev, nadškof Szepticki pa mu je podaril grško-katoliško mašno oblačilo. Njegovo truplo prepeljejo kmalu v grško-katoliško stolnico v Premyslu, kjer bo še bliže razkolnim bratom, za katere je v življenju toliko molil.

Spisal:

K O N R A D
B O L A N D E N

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

REV. J. C.
S M O L E Y

"To, je pa res hudo, — to je prav peklensko!" je rekel razburjen. — tega skoro verjeti ne morem! "Kako pa pride kralj do take grozovitosti? To mi je prava uganjka. Mojega hrabrega očeta so umorili zavrtno pred Orleans-om, — ali ima morilec mojega očeta tudi pri tem naklepu svoje krvave prste vmes?"

Rdečica je oblila markezo obraz. Vedel je, da sumijo Coligny-ja zavrtnega umora, razumel je popolnoma razžalitev, ki je bila v tej opazki. Vendar se v tem trenutku ni upal braniti Coligny-ja, ker bi bilo brezuspešno; Balafre je bil popolnoma iz sebe.

"Ha, — za Boga," vzkliknil je vojvoda in skočil s sedeža, "to je Coligny-jevo delo! Vladarju, gospodarju zaslepljenega kralja, izdajalcu domovine sem torej na potu. — zato me treba zavrtno umoriti! Le morite, morite! Morite brez konca! Za vojvodo Navarskega nevesto, — za Henrika Lotarinškega, smrt! Ha, — ha, — res krasni politiki!"

S trahom je zrl Hugo na razkačnega junaka, v strasti bi se bil takaj lahko spozabil in storil morda korak, ki bi bil za njegovo življenje nevaren. V svojo srečo se je pa v tem oziru motil. Razkačenost vojvode se je podelila kakor silen vihar. Kakor bi se ne bilo ničesar prigodilo, se je mirno vsedel in se pričel smehljati.

"Hvala vam, prijatelj!" je rekel in ponudil markezu desnico. "Razumem vašo velikodušnost! Ko bi ne bili Coligny-jev poročnik, morali bi biti moj prijatelj!"

"In ko bi bil prepričan o resničnosti vaših nazorov glede admiralov, potem bi mi bilo jako žal, da sem prišel v dotiko z lopovom. Po

mojem mnenju in prepričanju pa Coligny takega zločina ni zmožen, na umoru vašega očeta je nedolžen."

"Spoštujem vaše prepričanje, markez, in ne bom skušal, da je omajam. Prosil bi vas pa, da sprejmete to-le kot spomin na hvaležnega, vam Henrika Giza."

Pri teh besedah je snel s svojega vratu krasno, težko zlato verižico in jo podal Riviere-u.

Ta se je obotavljal in ni hotel daru sprejeti.

"Oprostite, vojvoda — jaz ne maram sprejeti nikakega daru za uslugo, ki se samaobsebi razume, razun gotovost, da se odločite, da se zavarujete proti tej nevarnosti."

"Plemenite besede! Toda vzemite, — in nikar me ne žalite!"

Glasove je bilo slišati iz vrta. Giz je poslušal.

"Kralj!" je dejal. "Ha, — kralj prihaja, da povabi svojo žrtev v klavnico! Vzemite hitro in skrijte!"

Hugo je bil jako zmeden vsled nenadnega kraljevega prihoda in skril vsiljen dar pod plašč.

"Prepustite le meni, da jaz pojasnim kralju vzrok vaše navzočnosti," je rekel Balafre hitro in šel vladarju Francije nasproti.

"Bratranec Bayard, kje vendar tičite," je rekel kralj dobre volje.

"Tu sem, Veličanstvo!"

Kralj je vojvodo objel. Nikaka stvar, nikako znamenje ni kazalo njegove mrznje in njegovih naklepov. Kralj se je norčeval in smejal. Kdor je pa kralja dobro opazoval, je videl, da je bila njegova dobra volja, njegov smeh le prisiljen, prikriti je hotel svoje namere. Dokler ni bil kralj razdražen, se je lahko hlinil vsaj za nekoliko trenutkov. Take hlinjivosti in pretvarljivosti, kakor njegova mati, pa

ni imel. Najmanjša jezica je takoj pokazala njegovo pravo naravo.

"Prišel sem sam, da vas povabim na jutrajnji lov. Sam, pravim vam, vas vabim, ker kraljevega vabila niti ponosni Balafre-Bayard ne bo odbil. Tako predrzen menda vendar ne bo! Lov bo v našem najboljšem lovišču, pri Naši Ljubi Gospej ob Jezeru; povabil sem samo vas in mojega brata Angouleme."

Zločin naj se izvrši brez prič, si je mislil Balafre.

"Če bomo samo trije, ne bomo imeli ravno posebne sreče, Sire! Navadno zalezujeta dva lovca divjačino na paši, kamor navadno zahaja! Povabite še četrtega, ali pa pustite tretjega!"

"Vidim, da ste jako dober lovec, da se pa želite znebiti neljubega lovskega tovariša," je rekel kralj med smehom. "Vi ste zvit, bratranec Bayard! Jaz vem, da vam je moja sestra ljubša ko pa moj brat. In ravno za kazen morate na lov z mojim bratom Angoulemom!"

Vojvoda je le predobro opazil, kako so kraljeve oči žarele od srda.

"Jako prijetna kazen za me, Sire!"

"Kdo pa je še tu?" je vprašal kralj, ko je zapustil markeza. Kaj? — Vidim li prav? Admiralov poročnik? Mislil sem, da ste šli z admiralom v Chatillon."

"Ko je Coligny odpotoval, nisem bil doma," je rekel markez in se pred kraljem globoko priklonil.

"Ne doma? Kje pa ste bili?" vprašal je Karol.

Markez, ki ni bil na tako vprašanje nikakor pripravljen, je bil v vidni zadregi. Nikakor ni mogel izdati vzroka in namena, radi katerih ga je Blanka semkaj poslala, da bi si pa hitro kaj izmislil, zato je imel

kraljen, kakor pri porednosti zasačen šolar.

Karol je pogledoval na markeza, potem pa zopet na vojvodo. Pričel se mu je vznemirjati sum.

"No, kake skrivnosti pa imata? Ali ne smemo vedeti, markez, kje ste bili?" je rekel kralj strogo.

"Stvar je seveda za markeza nekoliko kočljiva, posebnost čisto kralju nasproti," je odgovoril Giz. "Toda, prijatelj, — ne pomaga nič!" je rekel obrnjen proti markezu med smehom. "Naš kralj in gospod zahteva odgovor, in mi se moramo pokoriti. — Usojam si, Veličanstvu predstaviti izvrstnega konjskega česavca!"

Markeza je oblila rudečica, kralj pa se je začel smejati iz celega grla.

"Konjski česavec? Ha, ha! Sedaj razumem, zakaj ima admiral tako krasne konje! Njegov poročnik je konjski česavec! Oprostite, markez, moja veselost! Stvar se mi zdi jako norčava, — ali prav za prav nova!"

"Spoznala sva se v gradu Chatillon," nadaljeval je Giz, "kjer je markez Riviere sprejel mater Vašega Veličanstva v imenu lastnika gradu. Tam sem izvohal tudi konjskega česavca. Pred nekoliko časa sem pa prosil markeza za malenkostno uslugo, da bi po deželi nekoliko pogledal za konji. Od tod njegova odsotnost!"

Karol je še vedno veselo zrl na konjskega česavca.

"Se li razumete na lok ravno tako dobro kakor na meč, sulico in kij?" je vprašal kralj.

"Če zahteve Vašega Veličanstva niso ravno prevelike, potem lahko

trdim, da še precej dobro streljam", odgovoril je Hugo.

"Dobro! Povabljam vas na jutrišnji lov kot četrtga. Pričakujte me ob treh popoldne na grajskem dvoru, — toda brez hlapcev; v našem lovišču ne bomo preveč vpili in razgrajali, ogibali se bomo vsakega nepotrebnega ropota in šuma."

Riviere se je ponižno priklonil in odšel iz vrta. Čudil se je in bil jako vznemirjen, da je vojvoda sprejel kraljevo povabilo.

LOV IN NJEGOVE POSLEDICE.

Ni si mogoče misliti večjega protislovja kakor vojvodo Lotarinškega in bastarda Angoulemskega. Kraljev popol-brat je bil majhne, slabotne postave, pa jako hinavski. Njegov pogled je bil potuhnjen in pretkan, pravcata podoba njegove črne duše. Kljub svojemu bahanju, kljub svojemu vednemu izzivanju, je bil vojvoda Angoulemski strahopetnež in bojazljivec, da mu ni bilo para. Če so se na dvoru kovali kaki načrti, bastard je bil gotovo zraven pri spletkariji; če je bilo pa treba načrte izvršiti, pa bastard ni nikakor hotel imeti svojih prstov vmes. Kralj ga je imel za zmožnega, da bi izvršil celo umor, da bi zavrtno potisnil nedolžnemu, nič slutečemu človeku bodalce med rebra, — zato se je z njim dogovoril glede umora.

Balafre je bil pa ravno nasproten značaj. Bil je srčan, pogumen, junaške postave; izurjen v sukanju orožja, vsi so ga imeli za največjega junaka v Franciji. Znana je bila

njegova srčnost v nevarnostih, znan njegov pogum v bojnem klanju. Dasi je bil precej častihlepen, vendar ni nikoli govoril o svojih junaških činih, bahanje se mu je studilo. Njegova odkritosrčnost in prostodušnost je sovražila vsako zahrbtnost in spletkarije. V svoji ognjevitosti je pa pogosto rekel marsikako ostro besedo, če je bil užaljen; znano je tudi njegovo hrepenjenje po maščenju zoper Coligny-ja ki je bil povzročitelj umora njegovega očeta.

Vsled njunega nasprotnega si značaja vladala je med Angoulemom iz Gizom vedno precejšnja napetost. Skrbno sta se izogibala, da bi se ne sešla. Balafre se je jako rad norčeval iz junaških činov Angoulemovih, zbadal ga, če je le mogel, kar je sovraštvo in srd v Angoulemovem srcu toliko bolj netilo.

Proti večeru dospeli so lovci k gozdu; oddali so konje hlapcem in se podali v gozd. Imeli so čisto preprosto, usnjačo lovsko obleko, ki jih je varovala pred trnji in vejevjem. Giz in Riviere sta imela samo lok in kratek lovski meč, kralj in Angouleme sta bila pa oborožena s silnim dvoreznim mečem. Ko so vstopili v gozd, prenehala je vsa zabava. Nekaj časa so šli skupno po stezi, ki je delila gozd v dva dela. Večkrat je kralj obstal in opazoval, od katere strani vleče veter.

"Tu se bomo ločili!" je rekel tiho kralj. "Obilo sreče!"

S temi besedami in s pomenljivim pogledom na bastarda podal se je kralj z Riviere-om na desno stran steze. Giz in Angouleme sta pa izginila ob levi strani steze med gostim drevjem.

R A Z N O .

ZAHVALE:

Obljubila sem, da se bom javno zahvalila v Ave Mariji, ako bom uslišana v svojih molitvah. Ker se je to zgodilo, hvalečnega srca spolnujem svojo obljubo. A. Z.

Zaupno sem prosila nebeško mater Marijo, naj ne presliši mojih prošenj. Nisem jo zastonj prosila. Uslišala me je. Zato sem dolžna se v njenemu varstvu izročeni listu Ave Marija prisrčno

zahvaliti. Obenem se ji priporočam, naj mene in mojo družino še znanprej milostno varuje.

Frances Primožič, Kohler, Wis.

Naša hčerka nam je nenadoma hudo obolela, a na naše goreče prošnje k Mariji popolnoma ozdravela. Hvala Mariji. Mali dar je za list.

Valentin Kavšek in dr. Clev. O.

Prisrčna hvala Mariji za zdravje. Prisrčno \$2 za list. M. Polajnar, C'go, Ill.

RAZNI DAROVI:

1. Za Gosposvetski zvon: Mr. Frank Sajovic, Cleveland, O. \$1.50.

2. Za SS. karmeličanke: Rev. J. L. Z. \$15; Anton Franković, Cleveland, O. \$3; Miss Pirhovic, Cleveland, O. \$8; Frances Skulj, Cleveland, O. \$1; Neimenivan, Cleveland, O. \$2; Agnes Brattel, Clev. \$1; Katie Kuhel, Clev. O. \$2; Rosie Prelogar, Cleveland, O. \$2.

TRETJEREDNIKOM.

Tretji red je mej ameriški Slovenci še premalo poznan, da bi mogel imeti svoje glasilo. Slovaki so v tem oziru daleč pred nami. Zato bomo začeli zanje s tem letom izdajati posebni mesečnik. Za naše slovenske tretjerednike menda tega ne bo nikoli potreba. Veselilo bi nas pa, če bi mogli sčasoma naše ljudi vsaj toliko za tretji red zainteresirati, da bi kazalo jim v Ave Maria dati poseben kotichek. Tudi to zaenkrat še ne kaže. Število je premajhno. Sicer jih mora precej biti, ki so bili v starem kraju v tretjem redu, a so se pozneje zanemarili, ker se nihče ni brigal zanje. Vsaj te bi polagoma radi zbrali in jih znova vneli zanj. Dokler se pa to ne zgodi, jim pa priporočamo starokrajško tretjeredniško glasilo "Cvetje," ki popolnoma odgovarja svojemu namenu. Leto 1923. je zaključilo in vabi svoje naročnike na obnovo naročnine za leto 1924. Upam, da se bodo tudi vsi dosedanjí ameriški naročniki odzvali vabilu in da se bo njih število še pomnožilo. Tretji red silno hitro napreduje. Glej glede tega nekaj podatkov v pogl: Na razgledu. Ob sedemdesetletnici, ki smo jo obhaja-

li predlanskim je to tretje drevo, ki je je sv. Frančišek usadil, a se je zadnje čase zdela, da se bo posušilo, na novo ozelenelo in začelo bujno cvesti. Kar je ljubezen serafinskega Frančiška vsadila in zalivala, ne usahne. Program tretjega reda je evangelijski program, zato vedno času primeren. Danes, ko je človeška družba tako potrebna obnove na podlagi evangelijskega programa, je tudi tretji red postal zopet modern. Vsi ki so na povojnih razvalinah prišli do spoznanja, da je edini Kristus more rešiti človeško družbo, se z novo ljubeznijo oklepajo tretjega reda, da se znotraj prenove, kar je glavni namen njegovega vodila. Ameriški Slovenci, ne bodimo mej zadnjimi, ki so oz. bodo to spoznali. Zato vas tem potom vabim, da čimprej obnovite svojo naročnino na naše slovensko glasilo tretjeredniške armade, ki šteje nad milijon bojevnikov in tudi mej Slovenci na tisoče. Skušajte pridobiti tudi kaj novih naročnikov. Stane kakor lani \$1 na leto. Naroča se lahko pri upravi "Ave Maria."

Urednik Ave Maria.

—o—

Uredniški kotichek:

Lani smo večkrat dobivali kaka kratka poročila iz naselbin, na katera nismo bili pripravljeni, ker nismo imeli v programu zanja posebnega koticheka. Nekateri so pozabili, da je dopise prevzela Edinost. Ker so bila pa deloma prekratka in strogo cerkvenega značaja, jih tudi ona ni vseh objavila. Tako smo se nekaterim zamerili. To zadevo bo treba na en način v splošno zadovoljnost urediti. Po mojem mnenju bi bilo najbolje, da bi se strogo cerkvene stvari sporočale Ave Mariji, ki bo v ta namen imela poseben kotichek: Poročila iz naselbin. Druge stvari: O delavskih razmerah, ženskem socialnem gibanju in podobno bi pa prinašala Edinost, ali mej dopisi ali v oddelku: Ameriška Slovenka. Seveda bodo morali dopisniki in dopisnice bolj pridno poročati, tako, da se bo vsaj za vsak mesec enkrat ta kotichek napolnil. Urednik.

BREZ KNJIGE

SLOVENSKA KUCHARICA

bi ne smela biti nobena slovenska gospodinja.

Knjiga je pisana v priprostem poljudnem tonu, da jo lahko vsak najprostejši človek razume. Pouči Vas, kako voditi gospodinjstvo, kako se lahko varčuje pri gospodinjstvu, a vzlic temu dobro živi.

Knjiga vsebuje 670 strani. Blizu sto slik, ki kažejo razne priprave za kuhanje, konzerviranje, itd. Drugje jo prodajajo po \$7.00. Pri nas jo dobite za samo \$4.00.

Pišite po njo še danes na:

Knjigarno Edinost
1849 — West 22nd Str.
CHICAGO, ILL.

NE POZABI

priporočati na društvenih sejah društvom, ali posameznikom za tiskanje tiskovin

KATOLIŠKO TISKARNO
"EDINOST"

Vsa tiskarska dela izdeluje lično, točno in po nizkih cenah. Pišite nam za cene predno oddate naročilo drugam.

TISKOVNA DR. EDINOST

1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Severova zdravila yzdrzujejo
zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo neprijetna simptoma. Imajte ga pri roki v hiši za zimske mesece.

Severa's Cough Balsam,

ki prinaša zaželjeno in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimske mesece.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Almanah za leto 1924

je natisnjen. Dobe se po vseh lekarnah zastoj, ali pišite nam.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

IMENIK MOLITVENIKOV.

SLOV. MOLITVENIKI

Angel Varh	\$.65
Angelska služba za dečke	
kako se streže pri sv. maši	.05
Ave Marija	1.00
Bodi moj naslednik	1.00
Bog med nami	1.00
Devica Verna šmarnice ..	.95
Duhovni Boj	1.00
Duša popolna	1.00
Duša spokojna	1.00
Duša paša	1.00
Filoteja	1.00
Getzemani in Golgota ...	.75
Hoja za Kristusom	.75
Iz Duhovne zakladnice. To-	
maža Kempčara	.45
Kruh življenja	.75
Moj Tovariš	1.00
Marija Kraljica src	.65
Marija Varhinja nedolžno-	
sti, platno	.75
Moj angel varuh.	.65
Mala zakladnica	.10
Nazaret	1.00
Nebeška Hrana I. in II. zv.	
a \$1.25	.250

Obhajilne molitve, broš. ..	.05
Obrednik Dr. Najsv. Imena	.35
Obrednik Krščanskih Ma-	
ter	.35
Obrednik za III. red sv.	
Frančiška	.35
Priprava na Smrt	1.25
Pri Jezusu	1.00
Rajski glasovi, usnje	1.25
Rajski glasovi, vatirano us.	1.50
Skrbi za dušo, usnje	1.25
Skrbi za Dušo, vatirano	
nsnje	1.50
Sedemnedeljska pobožnost	
na čast Marije 7 žalosti ..	.10
Sveta ura	.75
Sveta Ana	1.00
Sv. Križev pot	.15
Sv. Rožni venec	1.00
Šmarnice, Volčič	.95
Šmarnice, L. Skufca	.95
Šmarnice, Arskega žup. ..	.95
Šolski molitvenik, pol us-	
nje	.75
Šolski molitvenik, fino us-	
nje.	1.00
Šolski molitvenik, rdeča	

obreza	.65
Tolažba dušam v vicah ..	.50
Ura moliti Jezusa	.50
Voditelj v srečno večnost	.50
Večna molitev, mali tisk	1.00
Večna molitev, Veliki tisk	1.25

HRVATSKI MOLITVENIKI.

Molimo, ali najpotrebnejši	
nauk	.15
Vrtec Gospodinji, vezan v	
usnje.	1.00
Rajski Cvjetovi, ezanv v us-	
nje.	1.00
Utjeha Starosti	1.25
Slava Bogu, črna koščena	
vezava	2.00
Slava Bogu, vatirano usnje	1.75
Put v Nebo od \$1.75 do ..	2.00
Zvončec, navadna vezava ..	1.00
Zvončec, vatirano usnje ..	1.50
Zvončec, vatirano usnje s	
okrasom	1.75
Zvončec, bele koščene plat-	
nice	2.00
Zvončec, črna koščena ve-	
zava z okrasom	2.00

ANGLEŠKI MOLITVENIK.

Key of Heaven knjižica z berili in evange-
liji 624 strani.

Fine bele koščene platnice, s zaponko	
in zlato obrezo	\$1.75
Bele koščene platnice z barvanimi podo-	
bami s zaponko in zlato obrezo s križcem	
v platnicah	1.50
Z ravno takimi platnicami brez križa ..	1.25
Črne platnice fino mehko vezane v usnje	
z zlato obrezo	1.25
Črno fino usnje, zlata obreza	1.00
Črno usnje zlata obreza	.75
Črno platno z rdečo obrezo	.50

Little Key of Heaven molitvenik za otroke.

Vezane v fino črno usnje z zlato obrezo s	
320 stranmi	.50
Vezane v črno platno z zlato obrezo s 320	
stranmi	.45
Vezane v črno platno s podobami z rdečo	
obrezo 95 str.	.20
Bele platnice s podobami in 59 str.	.10

The Child's Communion Prayerbook by
Sister of St. Joseph.

Molitvenik za prvoobhajance spisala
č. sestra od sv. Jožefa.

Vezan v črne platnice za dečke	.45
Vezan v bele platnice za deklice	.45
Črne platnice in zlata obreza	1.00
Bele platnice celluloid z obhajilno sliko..	1.00
Jesus My Love: Spisal Rev. Bonaventura, O.	
F. M. za prvoobhajance, dobi se v najrazlič-	
nejših vezavah. Črne platnice rdeča obreza	35c.
Črne platnice zlata obreza	.50
Boljše vezave se dobijo po 75c., \$1.00 in \$1.50	

RAZNI MOLITVENIKI:

The Young Man's Guide, 679 str	2.00
The Catholic Girl's Guide, 790 strani	1.75
Visit to the most Holy Sacrament 235 str.	1.50
My God and My All, fino črno usnje zlata	
obreza	1.25
Manuel of Cath. Devotions, črno usnje..	.50
Little Communicant's Prayer Book plat-	
nene platnice	.45

Naročajo se pri

KNJIGARNI EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.